

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-10-28
Besvaras senast
2024-11-06 kl. 12.00

Till statsrådet Romina Pourmokhtari (L)

2024/25:344 Kommunernas trångmål i vattenfrågan

Enligt uppgifter från branschorganisationen Svenskt Vatten behöver omkring 600 miljarder svenska kronor investeras i svensk vatteninfrastruktur fram till 2040. Kapitalkostnaderna beräknas att femdubblas för kommunerna, vilket innebär att över 70 procent av den totala kostnaden för Sveriges va-tjänster förväntas bestå av kapitalkostnader. Samtidigt råder en återkommande och årlig underinvestering på 10 miljarder kronor, vilken skapar en snabbt växande investeringsskuld.

Kommunerna har huvudansvaret för leverans av vatten- och avloppstjänster. Kommuner har väldigt olika förutsättningar att bära detta ansvar – både geografiskt och ekonomiskt. Dessa tjänster är tänkta att finansieras av taxor som tas ut av dem som brukar dem. Kommuner har organiserat administrationen av detta lite olika, vanligast i kommunal förvaltning eller i kommunala aktiebolag.

Samtidigt ger lagen om allmänna vattentjänster va-huvudmännen ett alldeles för litet utrymme att finansiera sin verksamhet på ett hållbart sätt. Förbudet för huvudmännen att gå med överskott gör att va-kollektivet inte har möjlighet att bära sina egna investeringskostnader, vilket har lett till eftersatt underhåll, uteblivna reinvesteringar och stora svårigheter att finansiera nyinvesteringar. Då anläggningstillgångarna i dagsläget är låga och investeringsbehovet högt möjliggör inte lagstiftningen en sund amortering inom överskådlig tid.

Leveransen av vatten och avlopp i kommunala system är en verksamhet där kommunerna har monopol. Självklart behöver det finnas strikta regler för prissättningen i ett monopolsystem. Samtidigt leder den rådande ordningen till att verksamheten inte kan bedrivas på ett långsiktigt hållbart sätt, och investeringsskulden lägger sten på börda på en redan hårt pressad kommunsektor som regeringen dessutom underfinansierar stort även i nästa års budget.

Mot bakgrund av ovanstående vill jag fråga statsrådet Romina Pourmokhtari:

Vilka åtgärder avser statsrådet att vidta för att möjliggöra långsiktigt hållbara villkor för leverans av va-tjänster för kommunerna?

.....

Linus Sköld (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann